GNÉ

02

Cad a dhéanaimid agus cá ndéanaimid é?

National Youth Council of Ireland

GNÉ
02

Cad a dhéanaimid agus cá ndéanaimid é?

I nGné 2, tugtar eolas do na rannpháirtithe faoi struchtúr na heagraíochta agus faoina soláthar seirbhísí, chomh maith le ról an oibrí dheonaigh agus na timpeallachtaí ina mbeidh sé/sí ag obair.

Torthaí Foghlama

Rannpháirtithe:

- Tá a fhios acu faoi struchtúr na heagraíochta
- Tuigeann siad an réimse seirbhísí, clár, gníomhaíochtaí, srl. a sholáthraíonn an eagraíocht
- Tá siad ar an eolas faoi na rudaí a bhfuiltear ag súil leo uathu go ginearálta ina ról
- Tuigeann siad a gcearta agus a bhfreagrachtaí
- Tá eolas méadaithe acu ar an bpobal/timpeallacht ina bhfuil siad ag obair go deonach.

Tabhair do d'aire: Tá sé tábhachtach go gcuimhníonn tú go bhfuil gné phobail agus cuspóir sóisialta ag baint leis an obair óige. Neartaíonn daoine óga a ghlacann páirt sa saol sibhialta an comhtháthú sóisialta (an muintearas agus an obair i dtreo aidhm choiteann).

Is féidir le rannpháirtíocht sa phobal athruithe dearfacha a sholáthar, i gcás ina mbíonn cuidiú daoine óga le feiceáil agus go bhfuil meas air. Tá gá leis an gcomhthéacs ina maireann daoine óga, a gcuid eispéireas agus na deiseanna agus na dúshláin atá rompu a chur san áireamh.

Bileog Eolais 2.1

Ról an Oibrí Dheonaigh

Tá ról an oibrí deonaigh difriúil i ngach eagraíocht. Seo a leanas roinnt samplaí:

1. Club Óige

Le foireann oibrithe deonacha, club óige a reáchtáil, daoine óga a gcumasú chun ról ceannaireachta a ghlacadh ina gclub féin. Is gnách go mbíonn na clubanna sin ar siúl le linn théarma na scoile, ar bhonn seachtainiúil.

2. Tacaíocht a thabhairt do Chaiféanna nó do Chláir Óige

Ar bhonn seachtainiúil nó mar chuid d'uainchlár, tacú le cláir faoi stiúir foirne agus amanna buail isteach a thacaíonn le forbairt na hóige, ag obair taobh le hoibrithe óige cáilithe, scileanna a fhorbairt agus páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí oiliúna lena bhfeabhsófar féinfhorbairt.

3. Clár Samhraidh nó Leath-théarma

Tacú le cláir agus imeachtaí a reáchtáiltear le linn sosanna scoile. D'fhéadfadh fócas ar leith a bheith sna cláir sin amhail Oíche Shamhna nó an Cháisc, srl. agus is minic a bhíonn turais chuig gníomhaíochtaí agus nithe is díol spéise éagsúla i gceist leo.

4. Róil i gCoistí

Déanann coiste áitiúil bainistíocht ar fhormhór na gclubanna/ngrúpaí, lena n-áirítear réimse ról amhail cathaoirleach, rúnaí, cisteoir, srl. Chun tuilleadh eolais a fháil faoi na róil sin, téigh chuig https://www.youth.ie/ways-to-volunteer/

5. Bord Stiúrthóirí

Déanann Bord Stiúrthóirí deonach bainistíocht ar fhormhór na n-eagraíochtaí óige. Toghtar nó ainmnítear stiúrthóirí ar na boird sin de ghnáth agus bíonn a nós imeachta féin ag gach eagraíocht ina leith sin.

Bileog Eolais 2.2

Roghanna maidir le hObair Dheonach

Maidir le hobair dhíreach le daoine óga, seo a leanas samplaí de chuid de na roghanna le haghaidh obair dheonach laistigh d'eagraíochtaí óige:

Oibrithe Deonacha Ócáideacha

Is daoine iad sin a dhéanann obair dheonach le haghaidh imeacht aonuaire. Déanann siad obair dheonach ó am go chéile, b'fhéidir uair nó dhó sa bhliain.

Oibrithe Deonacha Rialta

Is daoine iad seo a thugann gealltanas, ar bhonn leanúnach de ghnáth laistigh den eagraíocht amháin a bhfuil baint acu léi le tamall maith. Déanann siad obair dheonach rialta san eagraíocht.

Oibrithe Deonacha Sonracha

Is daoine iad sin a dhéanann obair dheonach do thasc nó ról ar leith in eagraíocht. Áirítear leis sin róil amhail poist freagrachta as rialachas na heagraíochta, m.sh. comhalta boird. Is gnách go ndéantar iad a thoghadh agus/nó a earcú ón bpobal agus/nó ón bhfoireann bunaithe ar a gcuid scileanna agus taithí.

Oibrithe Deonacha Óga

Is daoine óga faoi bhun 18 mbliana d'aois iad sin ar féidir leo a dtallann agus scileanna a úsáid chun cur le club/grúpa óige.

D'fhéadfadh gníomhú mar phiarmheantóirí do dhaoine óga eile, nó cuidiú le ceannairí fásta ina róil san eagraíocht a bheith i gceist leis sin.

Tá sé tábhachtach go gcuimhníonn tú nár ceart go mbeadh an leibhéal céanna freagrachta ag na hoibrithe deonacha óga sin agus atá ag ceannairí fásta.

Oibrithe Deonacha Speisialaithe

Bíonn scil, suim/paisean ar leith ag na hoibrithe deonacha sin maidir le bheith ag obair le grúpaí daoine óga ar leith nó ar shaincheisteanna ar leith m.sh. LADTAI+, ceartas aeráide, néara-éagsúlacht, na healaíona, srl.

Bileog Eolais 2.3

Cur Síos ar Róil na nOibrithe Deonacha

Ba chóir d'oibrithe deonacha a bheith ag súil le cur síos soiléir a fháil ar an ról. Ba chóir é sin a dhréachtú (maidir le fostaithe íoctha), bunaithe ar riachtanais na heagraíochta agus ba chóir go mbeadh cur síos cuimsitheach ann ar thiomantas agus ar fhreagracht an oibrí dheonaigh don eagraíocht. D'fhéadfadh an méid seo a leanas a bheith ann:

- Comhthéacs na hoibre agus cé leis a mbeidh siad ag obair
- Achoimre ar na tascanna lena mbaineann
- An tiomantas ama - cathain, cé chomh fada, an bhfuil sé solúbtha, an bhfuil sé fadtéarmach nó gearrthéarmach?
- Eolas faoi thacaíochtaí eagraíochtúla amhail costais, ionduchtú agus deiseanna oiliúna eile
- Eolas faoi na struchtúir bhainistíochta agus tuairiscithe.

Acmhainn Úsáideach

Chun tuilleadh eolais a fháil maidir le cur síos ar róil oibrithe deonacha a fhorbairt, téigh chuig:

https://www.volunteer.ie/resource_library/designing-volunteer-role-descriptions/

Bileog Eolais 2.4

Cearta na nOibrithe Deonacha

Tá an ceart ag an oibrí deonach/ceannaire chun:

- Eolas a fháil faoi chuspóir, obair agus luachanna na heagraíochta chomh maith lena beartas maidir le hoibrithe deonacha agus obair dheonach
- Cur síos soiléir i scríbhinn a fháil ar an obair a dhéanfaidh siad agus na tascanna a thabharfar dóibh laistigh den obair sin
- Go gcaithfear leo mar bhall luachmhar den eagraíocht trí bheith san áireamh i seisiúin oiliúna ábhartha, i gcruinnithe ábhartha, in imeachtaí sóisialta, srl.
- Ionduchtú agus oiliúint chuí a fháil
- Fios a bheith acu cé leis ar cheart dóibh dul ina muinín le ceisteanna, fadhbanna nó deacrachtaí
- Go mbeadh meas orthu trí mheas a bheith ag an eagraíocht ar a gcuid oibre
- Go ndéanfaidh siad botúin agus go bhfoghlaimeoidh siad uathu
- A dtuairimí a chur in iúl
- Tacaíocht agus maoirseacht a fháil, lena n-áirítear aiseolas rialta cuiditheach ar fheidhmíocht
- Oibriú i dtimpeallacht shábháilte
- Bheith clúdaithe ag árachas
- Roghanna a bheith agat agus a bheith ábalta na roghanna sin a chaibidliú
- Bheith ábalta diúltú do rud
- Aisíocaíocht a fháil as aon chostais as póca/aontaithe
- Go rachfar i gcomhairle leo maidir le nithe a bhaineann lena gcuid oibre
- Bheith saor ó idirdhealú ar aon fhoras.

Bileog Eolais 2.5

Freagrachtaí na nOibrithe Deonacha

Tá freagrachtaí ar oibrithe deonacha freisin maidir le:

- A ról a chomhlíonadh ar mhaithe le daoine óga
- An ról a chomhlíonadh chomh maith agus is féidir leo
- Bheith iontaofa – freastal ar an ngrúpa/gclub/tionscadal ag amanna aontaithe
- An duine cuí a chur ar an eolas roimh ré, mura mbeidh siad ag freastal
- Aontú go gcloífidh siad le beartais agus nósanna imeachta na heagraíochta
- Rúndacht daoine óga a urramú
- Meas a bheith acu ar oibrithe deonacha eile, ar bhaill foirne agus ar gach duine atá páirteach san eagraíocht
- Bheith macánta agus oscailte maidir le haon fhadhbanna nó deacrachtaí
- Freastal ar sheisiúin oiliúna nó tacaíochta de réir mar a aontaíodh
- Eolas a chur in iúl go cuí
- Cuidiú nó tacaíocht a iarraidh más gá.

CLEACHTADH
2A

Cleachtadh

Eolas faoinár nEagraíocht

Aidhmeanna an Chleachtaidh

- Na rannpháirtithe a chur ar an eolas faoi chuspóir, struchtúr agus seirbhísí na heagraíochta (cláir srl.)
- Eolas a thabhairt do na rannpháirtithe faoi phróifíl na timpeallachta/an phobail ina mbeidh siad ag obair.

Treoracha

Tugann an t-oiliúnóir ionchur ar na nithe seo a leanas:

- Cuspóir na heagraíochta (aidhmeanna/ cuspóirí)
- Struchtúr na heagraíochta. Beidh léarscáil na heagraíochta (léiriú amhairc ar struchtúir agus ordlathas na foirne agus na n-oibrithe deonacha) úsáideach maidir leis sin.
- Soláthar seirbhísí laistigh den eagraíocht (réimse na gclár, na ngníomhaíochtaí, na n-imeachtaí, srl. a chuirtear ar fáil). Beidh suíomh gréasáin agus tuarascáil bhliantúil na heagraíochta úsáideach maidir leis sin.
- Próifíl den phobal, lena n-áirítear an phróifíl dhéimeagrafach, acmhainní áitiúla, eagraíochtaí ábhartha eile, saincheisteanna a

Treoracha (ar lean)

théann i bhfeidhm ar shaol daoine óga, srl. na daoine óga agus na príomh-shaincheisteanna a théann i bhfeidhm orthu.

Iarrann an t-oiliúnóir ar an ngrúpa ceisteanna a chur agus cuireann sé/sí réimse ábhair mhíniúcháin ar fáil de réir mar is ábhartha.

CLEACHTADH
2B

Cleachtadh

Ról an Oibrí Dheonaigh

Aidhmeanna an Chleachtaidh

Deis a thabhairt do rannpháirtithe chun:

- A n-ionchais agus a n-ábhair imní maidir le ról an oibrí dheonaigh a iniúchadh
- A gcearta agus a bhfreagrachtaí agus na tacaíochtaí atá ar fáil dóibh a aithint

Treoracha

Iarrann an t-oiliúnóir ar na rannpháirtithe, ina n-aonar nó i ngrúpaí beaga, na ceisteanna seo a leanas a fhreagairt:

- Cén fáth ar thairg tú obair dheonach a dhéanamh sa chlub/ghrúpa seo?
- Cad é a bhainfidh tú amach ón eispéireas/ó d'ionchais?
- Cad iad na hábhair imní atá ort faoi obair dheonach a dhéanamh?
- Cad iad na tascanna/freagrachtaí sonracha a bhfuiltear ag súil leat a dhéanamh?
- Cé leis a bhfuiltear ag súil go n-oibreoidh tú agus an ról sin á chomhlíonadh agat?
- Cad iad do chearta mar oibrí deonach?
- Cé is féidir cuidiú leat/tacaíocht a thabhairt duit?
- Cad eile a d'fhéadfadh a bheith uait chun do ról a chomhlíonadh go héifeachtach?

Treoracha (ar lean)

Éascaíonn an t-oiliúnóir aiseolas agus plé ar na ceisteanna sin, tugann sé/sí aghaidh ar aon ábhair imní agus soláthraíonn sé/sí aon eolas breise ábhartha soiléirithe, rud a chinntíonn go dtuigfidh na rannpháirtithe a gcearta, a bhfreagrachtaí agus a dtacaíochtaí go soiléir. Tá plé oscailte agus macánta maidir le hionchais agus ábhair imní oibrithe deonacha ón tús riachtanach toisc go gcuidíonn siad le míthuiscintí agus deacrachtaí amach anseo a chosc.

Acmhainn Úsáideach

Faisnéis/acmhainní/beartais na hEagraíochta maidir le hobair dheonach.

Cur síos ar Róil Oibrithe Deonacha a Dhearadh (ó Volunteer Ireland) le fáil ag:

https://www.volunteer.ie/resource_library/designing-volunteer-role-descriptions/